

Samen is niet alleen

Een man die niet meer kan praten, omdat hij jarenlang niemand heeft gehad om mee te praten. Hand in hand met iemand naar een buurtcentrum lopen ter ondersteuning. Dit zijn de inwoners van Breda die echt hulp nodig hebben. De medewerkers van WIJ partner in Zorg voor elkaar Breda zetten zich dagelijks in om hun wensen te verwezenlijken.

Eenzaamheid, beperkte mobiliteit of gezondheidsklachten. Ze kunnen optreden in het leven, ongeacht de leeftijd. Om over psychische klachten nog maar te zwijgen. Hier hebben mensen niet om gevraagd, maar ze kunnen er wel degelijk nadeel van ondervinden.

Heksenwiel

Om dit te illustreren is op 2 april 2025 het eerste tijdschrift Sociaal werk in Beeld gepresenteerd. Er heeft ook een bijbehorende bijeenkomst plaatsgevonden in het wijkcentrum Heksenwiel aan de Heksenwiellaan 2 te Breda.

De zon schijnt

Het is schitterend weer op woensdag 2 april. De zon schijnt boven het wijkcentrum van het Heksenwiel. Bij binnenkomst maken bekenden een praatje met elkaar.

Kleine stapjes

Er staat een bord in de gang. Tevens hangt de voordeur vol met teksten als: "Straks word ik afgewezen", en "ik heb geen vervoer." Dit zijn geen slappe excuses, maar is de manier waarop inwoners van Breda een spreekwoordelijke drempel kunnen ervaren. Hoe verkleinen we de stap voor deze mensen? Dat is waar de medewerkers van WIJ partner in Zorg van elkaar Breda en de vele vrijwilligers elke dag hard mee bezig zijn. Zo legt sociaal werker Lotus van der Linden uit tijdens de opening van de middag. We hebben elkaar volgens de sociaal werker meer nodig dan ooit tevoren:

Iedereen hoort erbij

"Bij sommige mensen kom je vaak niet zomaar achter de voordeur. Ze zijn zorgmijndend, vaak alleen, eenzaam, en missen sociale vaardigheden. Zij komen pas in beeld door maatschappelijk werk en onze partners, zoals huisartsen en andere organisaties. Het is dankzij deze nauwe samenwerking dat we ze kunnen bereiken. Samen werken we aan een samenleving waarin niemand buitengesloten wordt, en waarin we elkaar blijven ondersteunen en versterken."

Niet welkom

Er worden nummers uitgedeeld na binnenkomst. Tevens liggen er A4-tjes op de stoelen met de tekst: "Hier zit al iemand."

"Wat voor gevoel gaf dat?" Dat vraagt sociaal werkster Mina el Moussaoui aan alle medewerkers in de zaal. Het geeft de bezoekers een sterk gevoel van ongemak. Dit gevoel wordt ook aangestipt tijdens de bijeenkomst. Het is bewust gedaan.

In de gang staat bijvoorbeeld een grote ronde tafel met twee vrouwen die een lijst vasthouden. Een man komt binnen en krijgt te verstaan dat hij niet op de lijst staat. Het ongemak is van zijn gezicht af te lezen. Een vrouwelijke bezoeker krijgt te horen dat ze geen muntje krijgt om iets te drinken. Andere bezoekers krijgen dit wel. Een andere vrouw krijgt te

horen dat ze haar jas nergens kan ophangen: "Geen idee", wordt er geantwoord zodra ze vraagt waar haar jas kwijt te kunnen. Een toelichting wordt niet gegeven door de gastvrouw. Voor de ingang van de gemeenschappelijke ruimte waar de bijeenkomst plaatsvindt staan vier stoelen. Er is een rode draad opgehangen om de binnenkomst te bemoeilijken.

Vervoer

Het gevoel van ergens niet welkom zijn, kan meerdere onderliggende oorzaken hebben. Mensen kunnen ook denken dat ze ergens niet welkom zijn, dat het niet gaat lukken of ze hebben geen vervoer naar een locatie. Voor het laatste zijn de Deeltaxi en het Automaatje in het leven geroepen. Deze diensten van WIJ worden gerund door vrijwilligers die de telefoon opnemen en vrijwilligers die van locatie naar locatie rijden.

Bel voor de mogelijkheden naar Zorg voor elkaar Breda 076 525 15 15.

Ook was aanwezig Arnoud van Vliet, wethouder van o.a. Sociaal Domein in Breda. Hij deelde met veel plezier het eerste tijdschrift aan 3 vrijwilligers uit en interviewde hen ook.

Sociaal in Beeld

Het tijdschrift staat, net als de samenleving in Breda, vol met evenementen en activiteiten voor en door de inwoners van Breda. Ze zijn bedoeld om de drempel die de inwoners van Breda kunnen ervaren te verlagen. Want naar een bijeenkomst gaan is nou eenmaal niet makkelijk.

Het lijkt allemaal wel gemakkelijk van buitenaf, maar er kunnen tal van redenen zijn waarom iemand de weg naar enige verlichting niet kan vinden.

Wederkerigheid

Cindy Graumans pakt het woord. Ze studeert Toegepaste Filosofie en doet onderzoek bij WIJ naar de impact van sociaal werk in Breda. Tevens is ze initiatiefneemster van 'Wat als het wel lukt': het zoeken naar balans tussen denken en voelen. Er is te weinig waardering voor ervaring, voelen en intuïtie, wijsheid is meer dan alleen rationeel denken, aldus Graumans. Inclusie en het bevorderen van positieve sociale vrijheid spelen een doorslaggevende rol, volgens haar onderzoek. Positieve sociale vrijheid houdt in dat mensen de mogelijkheden krijgen om zich te ontwikkelen. Inclusie staat voor de insluiting in de samenleving van achtergestelde groepen op basis van gelijkwaardige rechten en plichten. Wat blijkt? Sociaal werk en het wijkcentrum dragen bij aan het herwinnen van zelfredzaamheid en het bevorderen van sociale inclusie.

Graumans vraagt zich af: "Gaaf je voorkeur uit naar de hechte lokale gemeenschap van vroeger of de vrijheid van de individualistische samenleving van tegenwoordig?" Enkele bezoekers blijven staan. Sommigen blijven zitten. Er ontstaat een lichte rumoer. Een mevrouw krijgt het woord: "Als ik voor de eerste keuze kies, moet ik ook met mijn schoonouders gaan samenwonen." Er wordt gelachen.

"Wat onderzocht is en waar een deel van het gemeenschapsgevoel verloren kan zijn gegaan, is door de verzorgingsstaat die door de jaren is opgetuigd. We zijn mede hierdoor

gestopt om hulp te vragen bij de burens, familie en vrienden. Je verliest hierdoor het gevoel van wederkerigheid. Terwijl dat gevoel een gemeenschap draaiende houdt.

Als je een dienst kan afnemen en je betaalt daarvoor dan stopt de wederkerigheid. De vraag is: hoe krijg je de wederkerigheid terug en wat vraagt dat van mensen? Wat geeft je een fijn gevoel? Plus: hulp vragen is lastiger dan hulp bieden", vertelt Graumans.

"De kans om iets terug te doen voor een ander wordt je soms ontnomen. Althans zo kan het voelen. Hulp vragen is niet zozeer dat je iets niet kunt, maar dat iemand anders iets wel leuk vindt om te doen en jij niet. Zodra je dat kan vragen en delen, krijg je die wederkerigheid terug."

"Hoe dragen we bij aan samen leven in de wijk door het stoppen van de verzorgingsmaatschappij? Er wordt nu eenmaal simpelweg meer van de mens gevraagd. Een oplossing is hulp vragen in de eigen omgeving", licht Graumans toe. "Het stoppen van de verzorgingsmaatschappij biedt de kans om samen iets terug te krijgen wat verloren is gegaan."

Eenzaamheid

Om de afbrokkeling van de verzorgingsmaatschappij tegenwicht te bieden is het loket IMW Breda in het stadskantoor van de gemeente in het leven geroepen. Ze helpen de inwoners van Breda met vragen over onderwerpen als geld en schulden, regels en instanties of relaties en opvoeding. De antwoorden op de meestgestelde vragen zijn ook terug te vinden op IMWBreda.nl.

Perspectief

De middag is voor de betrokken personen goed bevallen. "Het was een interactieve sessie", zegt Mike Morrell, fotograaf en websitebeheerder van Zorg voor elkaar Breda. "Het was leuk dat mensen uit verschillende gebieden deelnemen, kennismaken en inhoud met elkaar delen. Ze gaan met elkaar in gesprek. Ook de thema's die aan bod komen zijn interessant."

"Er was niet één persoon die één verhaal vertelde, maar meerdere mensen op het werkveld. De betrokken personen vertelden vanuit hun perspectief wat ze belangrijk vonden in het sociale werk dat ze doen. Dit komt ook tot uiting in het tijdschrift: Sociaal werk in beeld. Ze gaven voorbeelden uit de eigen ervaring en wat dit concreet voor inwoners betekent. De vrijwilligers verzetten veel werk en krijgen ook deze waardering."

"Ik moet zo weg, dat is niet omdat ik het niet interessant vind, maar omdat ik een urgente andere afspraak heb ", licht VVD-wethouder Arnoud van Vliet toe na zijn interactie met enkele medewerkers en vrijwilligers. Hij vervolgt zijn weg naar de volgende bijeenkomst. De zon schijnt nog buiten.

De deur staat open

Er worden in elke vier wijken van Breda activiteiten georganiseerd. Zo is er vaak iets te doen in het wijkcentrum van Heksenwiel, Balieweide, 't Houwke en Princenhof.

Kent u iemand of bent u zelf toe aan sociaal contact of een andere dienst? Of wilt u als vrijwilliger bijdragen? Neem dan contact op met de mensen van Zorg voor elkaar Breda. Ze staan u graag te woord. Er is contact te leggen met de ondersteuning in uw wijk via de website Zorgvoorelkaarbreda.nl, via inloopsprekuren of via de telefoon van het Aanmeldpunt. Of u kunt ten alle tijden vrijblijvend binnenlopen in een van de wijkcentra in de buurt. Voor de openingstijden van de centra kunt u ook op onze website terecht.

Door: Thuur Hutjens